گفتوگۆی ڕۆژنامەی ڕەوت لەگەڵ شیرین عەبدوڵا دەربارەی هەڵبژاردنی پەرلەمان

شیرین عەبدوڵا: ئەم پەرلەمانە بە هەموو لایەنە ناکۆکەکانییەوە، لە ڕاستیدا لە سەر یەک خاڵی زۆر سەرەکی یەکدەستن، ئەویش پیاوسالارییە … و هیچ ئاسۆیەکی ڕووناکتر بە ژنان نادات.

ڕەوت: زۆر لە لیستەکان باس لە جیاوازی ئەم هەڵبژاردنە دەکەن لەوانی پێشووتر، وە بەزۆری باس لە تەکشکانی زۆرینەی ڕەهای کورسییەکانی پەرلەمان لەلایەن (پارتی)ییەوە دەکەن، بەهۆکاری جۆراوجۆر، نەمانی کۆتا، کەمی تەزویر، کۆمسیۆنی سەربەخۆ و بێلایەن و چێکی دەنگەکان هەر لەلای سندوقەکان و ئایا ئەگەر ئەمانە وابن مانای ئەوەی دەدات، کە بەڕاستی ئاڵوگۆڕ لە سیستەمی پەرلەمانی کوردستان ڕوودەدات، بە تایبەت لە بەرژوەندی ژنان؟

شیرین عەبدوڵا: هەموو ئەو بەناو گۆڕانکاریانەی لە سیستەمی پەرلەمانیدا باسی لێ دەکەن، هیچ شتێک نییە جگە لە دانی ڕووکەش و پەردەیەکی مەدەرن بە سەر درێژەدان بە کۆنەپەرستی و بێ مافی ژنان و هەموو ستەملێکراوانی کۆمەڵگا. ئەوەندەی پەیوەندی بە ڕزگاری ژنانەوە بێت، کاتێک دەتوانین باسی گۆڕانکاری ئەرێنی و باش بکەین لە بەرژەوەندی ژنان، کە ژنان لە هەرێمدا هەست بە ئاسوودەیی بکەن؛ چ لە ماڵەوە و چ لە شوێنی کار و چ لە سەر شەقام و ڕێگاوبانەکانی ئەم ووڵاتە. ئاسوودەیی بە مانای ئەوەی:

لە مەترسی کوشتن و سوتاندن و توندوتیژی و دەستدرێژی جۆراو جۆری ناو خێزان و دەرەوەی بە دوور بن.

ژن و پیاو یەکسان بن لە بواری خوێندن و کار و بڕیاردان لە سەر چارەنووسی خۆیان و خانەوادەکانیان.

هەڕەشەی پێشێل کردنی مافە کەسایەتی و کۆمەڵایەتی و ئابوورییەکانیان لەسەر نەبێت.

ناچار نەبن واز لە کارکردن، یان خوێندن و چالاکییەکانی تریان بهێنن و بخزێنە ماڵەوە بە بەخێوکردنی منداڵ و پیر و نەخۆشەکانی فامیلییەکانیان بە پڕ کردنەوەی ئەو کەلێنانەی سیستەمەکە و دەسەڵاتداران دروستیان کردوە بە بۆنەی تێکدانی سیستەماتیکی کەرتە گشتییەکانی تەندروستی و خوێندن و خزمەتگوزارییەکانی ترەوە.

ژنان بتوانن بە ئاسانی دەستیان ڕابگات بە خزمەت گوزاری تەندروستی

و دادگایی بە کێشەکانیان، وە بە بێ هیچ ڕێگریەکی کۆمەڵایەتی یان ئابووری.
ژنانی دوو گیان یان نەخۆش بەرەو ڕووی گومان و سوکایەتی و توندوتیژی نەبنەوە.
بە چاوی سووک و باوەڕ پێ نەکردنەوە سەیری کێشە یاساییەکانیان نەکرێت.
کاتێک توشی توندوتیژی و زەوت کردنی مافەکانیان دەبن هەست بە پشتگیری تەواوی یاسا و دامودەزگاکانی بکەن.
بە هۆی چالاکی سیاسی و کۆمەڵایەتی پێشکەوتنخوازیەوە تووشی کوشتن و ئەشکەنجە و شاڵاوی کۆنەپەرستانە نەبن.
ئەگەر باس لە گۆڕانکاری بکەین، ئەمانە و زۆر خاڵی دیکە هەیە کە دەبێت پێوەرەکانمان بێت بۆ گۆڕانکاری و لەخۆمان بپرسین ئایا ئێمە وەک ژنان تا چ ڕاددەیەک ئومێدمان بە هیچ کام لەم لایەنانە هەیە و ئایا شەڕ و پێکداچونەکانیان چەند پەیوەندی بە ژیان و خۆش گوزەرانی ئێمەی ژنەوە هەیە و چەند لە نیگەرانی و بە مافیەکانی ئێمەی ژن کەم دەکەنەوە. ئەو ئاڵوگۆڕانەی سیستەمی پەرلەمانی کاتێک مەعنای دەبێت کە بەشێک بێت لە پاکێجێکی ئاڵوگۆڕی یەکسانیخوازانە و ئازادیخوازانە لە سەراپای (کوللی) سیستەمەکەدا، بەڵام دەبینین پەیامەکانیان پڕە لە دەمارگیری مەزهەبی و کۆنەپەرستی و دژە ژنی و دژە ئازادی.

ڕەوت: زۆر لە حیزبە نوێیەکان (نەوەی نوێ، ڕەوتی هەڵوێست، بەرەی گەل) دەڵێن ئەگەر خەڵک بایکۆتی هەڵبژاردنی پەرلەمانی هەرێمی کوردستان بکات، ئەوە بە قازانجی (یەکێتی) و (پارتی)یە و بۆیە پێویستە خەڵک بە بەرفراوانی بەشداری ئەم دەرفەتە بکەن، ئێوە دەڵێن چی؟

شیرین عەبدوڵڵا: ئەوان پێویستیان بە دەنگە بۆ مسۆگەر کردنی کورسییەکانی پەرلەمان و بەشی خۆیان لە تاڵان و چەتەگەری و گەندەڵی ڕژێمدا. ڕاستە لەوانەیە بەشداری نەکردن لە دەنگدان لە بەرژەوەندی (یەکێتی) و (پارتی) بگەڕێتەوە، بەڵام نە ئەوان و نە هێزە تازەکانیش هیچ ئاسۆیەکی ڕووناک بۆ باشتر کردنی ژیان و چارەنوسی ماف زەوتکراوەکانی هەرێمیان پێ نییە.
بە لای منەوە ژنان و هەموو توێژە ستەملێکراوەکان ئەگەر پەنجە مۆری خۆیان بدەن لەم هەڵبژاردنە ئەوە دەنگدانە بە چەسپاندن و درێژە پێدانی کۆنە پەرستی و ئەو پیاو سالاری و سیستەمە دژە ژنەی کە چەندین ساڵە هەیە و ئاسوودەیی لێ بڕیوین. ژنان و کرێکاران و

نەداران بە درێژایی تەمەنی ئەم هەرێمە، هەمیشە و بە شێوەیەکی سیستەماتیک دوور خراونەتەوە لە سیاسەت و بەشداری کردن لە بڕیاردانی چارەنووسی خۆیان. ئەم هات و هوریایەی کە دەیبینین و دەیبیستین لە ڕاستیدا هیچ مانایەکی واقیعی بۆ ژیانی زۆربەی هەرە زۆری ژنان و چەوساوەکانی ئەم هەرێمە نییە و هیچ لەو دۆخە سامناکەی ژیانیان کەم ناکاتەوە، بە پێچەوانەوە، ئەم پەرلەمانە بە هەموو لایەنە ناکۆکەکانییەوە، لە ڕاستیدا لە سەر یەک خاڵی زۆر سەرەکی یەکدەستن، ئەویش پیاوسالارییە و درێژە پێدانی ئەو سیستەمە دێرین و نەرینەییەی چەوسانەوەی ژنان و ستەم لێکراوانە و هیچ ئاسۆیەکی ڕووناکتر بۆ ژنان نادات.

ڕەوت
: بەرنامەی سیاسی و ئابووری و ئاڵوگۆڕ لە ژیانی خەڵکی کوردستان، بەتایبەت کرێکاران و هەژارانی کوردستان لە هیچ لە لیستەکان دا نەهاتووە، یان زۆر بە کەمی هاتووە، ئایا بۆ کاریگەری ڕەوتی کۆمەڵایەتی و سۆسیالیستی بەم هەڵبژاردنەوە لاوازە و گوشاری ناڕەزایەتییەکانی بەم هەڵبژاردنەوە زۆر کەم دیارە و زیاتر مۆرکی شەڕێکی حیزبی ڕووتە لەسەر کورسی دەسەڵاتی سیاسی و سەرمایە و مۆنۆپۆلکردنیانە؟

شیرین عەبدوڵا: ناڕەزایەتی و خۆپیشاندانەکان لە هەرێمدا ڕۆژ بە ڕۆژ لە زیادبووندایە، بەڵام تائێستا نەیتوانیوە ببێتە فشارێکی جددی لەسەر دەسەڵات، لە لایەک بە هۆی سەرکوتی خوێناوی و لە لایەکی ترەوە بە هۆی نا ئامادەیی و کەم ڕێکخراوبوونی هێزی چینایەتی کرێکاران و زەحمەتکێشان بە گۆڕینی تەرازووی هێزەکان لە کۆمەڵگەدا.

ئەم حیزب و لایەنانەی شەڕی پەرلەمان دەکەن ئێستا، زۆر نامۆن بە داخوازیەکانی ژن و پیاو و لاو و منداڵ و پیری هەرێم و خۆشگوزەرانییانەوە لە بەرئەوەی کە ئەوان نوێنەری ئەم خەڵکە نین و بەرژەوەندییەکانی ئەمانیان لە ئاجێندەدا نییە، بە پێچەوانەوە، دەبینین کەمپەینەکانیان لەسەر ستایڵی دۆناڵد ترەمپ و سەرۆکەکانی ئەمریکا و ئەوروپا بە تێچووی چەندەها ملیۆن دۆلار بەڕێوە دەچێت، وەڵامی ئەوان بە کێشەکانی مووچە و بێکاری و گرانی و نەبوونی ئازادیەکان، سەرکوتی زیاتری ناڕەزاییەتییەکان و کوشتن و دەستگیرکردنی چالاکوانان بووە و هیچ چاوەڕوانییەک ناکرێت کە لە پەرلەمانی داهاتودا شتێکی جیاواز بکەن.

٢٠٢٤-١٠-١٨